

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

P. J. van Kampen, Zeist

Barnabas, een goed man.....(1)

Bijzonder

Het Nieuwe Testament is niet bijzonder scheutig met het woord „agathos”, dat „goed” betekent. Christus wordt „Goede Meester” genoemd, maar Hij stelt meteen de onderzoekende tegenvraag: „waarom noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan God alleen”. (Marcus 10:18, 19).

Behalve die tekst zie ik het woord alleen toegepast op Jozef van Arimathea (Lukas 23:50) en op Paulus' metgezel Barnabas. In Handelingen 11 vers 24 heet Barnabas „een goed man, vol van de heilige Geest en van geloof.” Een beoordeling om nader te bekijken. Wie was Barnabas om zo'n „loffelijke aantekening” te ontvangen?

Vertrouwend en bemoedigend

We komen Barnabas vooral tegen in het boek Handelingen; in de eerste vijftien hoofdstukken loopt hij zo gezegd in en uit. Een opmerkelijke en, meer nog, bemoedigende persoon. Voor ons en zijn tijdgenoten.

Want dat betekent zijn naam: „Zoon der Vertrouwing”.

Die uitleg vinden we vermeld in Handelingen 4:36, waar Barnabas ook voor het eerst in beeld komt. Het gaat, lezen we, om een bijnaam. Het is niet de naam die z'n ouders hem gaven, in de hoop dat het borelingske die naam ooit waard zou zijn. Het is een naam die gegeven werd op basis van gebleken karakter en gedrag.

Jozef, zoals z'n ouders hem noemden, was een Leviet die van Cyprus afkomstig was. Lid van een joodse minderheid in het hellenistische gebied. Cyprus zal later in het levensverhaal van Barnabas terugkomen. Hij is creatief in z'n bewogenheid, blijkt zo. Hij verkoopt een akker en schenkt de opbrengst aan de apostelen. Die daad van mededogen wordt – ogenschijnlijk – nagevolgd door Ananias en Saffira, met voor hen desastreuze gevolgen.

Moedig

We moeten door naar hoofdstuk 9, willen we Barnabas opnieuw tegenkomen. Daar blijkt een volgende karaktertrek, nl. moed. Saulus van Tarsus, berucht Christenvervolger, staat aan de deur van de christelijke gemeente te Jeruzalem en hij klopt. Maar is z'n verhaal, is die „bekering” wel echt? „Allen schuwden hem, daar ze niet konden geloven dat hij een discipel was”. (Hand. 9:26). Dat was niet zo gek! „Maar Barnabas trok zich (zijn lot) aan en bracht hem bij de apostelen en verhaalde hun, hoe hij onderweg de Here had gezien”. Waar niemand durft, steekt Barnabas z'n nek ver uit – hij kan op executie of gevangenisstraf rekenen, als hij in een val loopt. En hij brengt een gevreesde vervolger de gemeente binnen, als hij overtuigd is dat Paulus' verhaal „kosjer” is.

Paulus' „carrière” begint bij iemand die hem durft te vertrouwen! Hij komt er bij de gemeente in en gaat van kracht tot kracht.

Blij met de blijden

Dan Handelingen 11 „waar het toneel zich verplaatst naar Antiochië, in het tegenwoordige Syrië. Daar is in

Inhoud

- 205 Drs P. J. van Kampen,
Barnabas, een goed man... (1)
- 206 Drs A. van der Dussen,
Calvin in Afrika (2)
- 207 Ds G. van den Brink,
Pastorale Notities
- 208 D. W. L. Milo,
Levensritmiek
- 210 T. Hoekstra,
Boekbesprekingen
- 209 Liturgische Werkgroep
Eindhoven,
Het Liedboek
- 211 Mr J. Meulink,
Boekbespreking

de kring van „christenen” (zoals ze hier het eerst genoemd worden) grote zegen gekomen, maar tegelijkertijd ook een groot probleem! Heidenen kloppen aan de deur van de gemeente; er is een grootscheepse grensoverschrijding aan het plaatsvinden. Wat moet men ermee?

Barnabas wordt door „Jeruzalem” afgevaardigd, een vertrouwenspositie van de eerste orde. Hij moet gaan en trachten de wil des Heren te verstaan, in de concrete situatie in het Noorden.

En dan komt het erop aan: wat zal Barnabas zeggen? Zal hij de wenkbrauwen fronsen – of erger – als daar heidenen, zonder besnijdenis en zonder de joodse wetten te houden, Christus willen toebehoren?

Maar nee, hij verheugt zich! Hij wekt heidenen op, „om naar het voor-nemen van hun hart de Here trouw te blijven”. (vers 23). Wat daar staat is letterlijk „wereldschokkend”. Hier is een gelovige man die twintig eeuwen (toenemend?) joods exclusivisme overstijgt. Die anders dan de Fari-zeeërs, tegen wie de gelijkenis van de

verloren zoon is gericht, wél in staat is om zich te verblijden. Hier staat „een oudste zoon” die gráág op het feest komt, nu degenen die verloren waren gevonden zijn. (Lukas 15). Zijn geheim: „hij was een goed man, vol van de heilige Geest en van geloof”.

Voorlopige Conclusies

Het is mogelijk om, als volgeling van Christus, kennelijk een stempel te zetten op mensen en situaties. Het is kennelijk mogelijk om nieuwe wegen te gaan, nieuwe structuren te institueren, daarin creatief te zijn.

Het is mogelijk om, in afhankelijkheid van Christus, niet altijd te kiezen voor het oude, traditionele, veilige.

Maar dat zo'n mens daarvoor een prijs moet betalen, is ook duidelijk: een akker waar je „niets van terugziet”, je leven dat je wel erg riskeert, als de gesprekspartner onbetrouwbaar mocht blijken.

En valt het ons altijd mee „een stukje op te schikken”, als iemand anders ook aan Gods tafel mag aanzitten?

Dat er misschien een nog hogere prijs te betalen valt zien we hopelijk de volgende keer.

lage, loods-achtige gebouw waar gekerkt werd zaten zeker duizend mensen dicht opeengepakt, terwijl buiten nog eens tientallen anderen (voor wie er binnen echt geen plaats was) de dienst trachtten te volgen. (Dat nou net tijdens die dienst de geweldige stortbui moest vallen waar we een week op gewacht hadden...) De dienst duurde drie uur; alleen de kollekte al nam dertig minuten in beslag: elke kerkganger kwam namelijk naar voren om zijn gave aan de diakenen te overhandigen. Toen wij als gasten aan de beurt waren geweest mochten we even naar buiten om zonnodig van het toilet gebruik te maken – daar was toch alle tijd voor! En intussen zongen de twee kerkkoren maar door, onuitputtelijk enthousiast.

Aangrijpend was de bediening van het avondmaal, die onder grote eerbied en in perfecte orde plaats vond. Na het brood werden zo'n 800 kleine plastic bekertjes met wijn uitgereikt aan de gedoopten, als het indrukwekkende bewijs van Gods liefde voor zwart Afrika. Dat is de kracht van de kerk daar: men ervaart de liefde en de genade van de Here als een stralend licht in de donkerte van een in menig opzicht zo achtergesteld leven. Wat zijn de zwarten in de loop van de geschiedenis vertrappt en veracht; wat komen zij in ontwikkeling en ontplooiingskansen veel te kort; wat is hun positie in de wereldeconomie wanhopig zwak. Maar God heeft voor deze mensen zijn Zoon gegeven en dat hebben ze begrepen. Zij weten: voor Hem tellen we; van Hem mogen we leven. Zo is het evangelie een kracht Gods tot behoud in een gistend kontinent. De kerkdiensten leggen daarvan een machtig getuigenis af: Gods naam wordt er zeer groot gemaakt.

Zo werden ds De Jong en ik niet weinig gemotiveerd om ons te laten betrekken bij de opleiding van werkers in die vruchtbare wijngaard. Daarover gaat het onder het volgende kopje.

De FATEB

Hoewel er nog altijd veel zendelingen uit Europa en Noord-Amerika in Afrika werkzaam zijn, is de kerk er druk bezig haar eigen kader te vormen.

Overall zijn bijbelscholen en opleidingsinstituten als paddestoelen uit de grond geschoten, waar jongelui zich kunnen voorbereiden op het werk van predikant of evangelist. In de praktijk echter blijkt, dat men lang niet altijd met dit soort opleidingen kan volstaan. Daarvoor zijn verschil-

A. van der Dussen, Haarlem

Calvijn in Afrika?! (2)

Impressies van een maand lesgeven in Bangui

Iets over het kerkelijk leven in zwart Afrika

Iets dat direkt opvalt in het kerkelijk leven zoals wij dat ontmoetten, is dat er zoveel eerste- en tweede-generatie christenen zijn. Heel wat van de studenten die ik sprak, vertelden dat hun grootouders nog animist waren (animisme = het geloof dat alle dingen in de wereld beziel zijn door geesten) en dat pas hun ouders zich tot Christus hadden bekeerd. Dat levert een merkwaardig spiegelbeeld op van de situatie die ons vertrouwd aan het worden is: terwijl in onze cultuur veel grootouders zich zorgen maken over de vervreemding van het geloof die zij bij hun kleinkinderen opmerken, hebben veel Afrikaanse christen-jongelui het verdrietige besef dat hun opa en oma de Here Jezus nog niet kenden! Daarnaast zijn er ook veel christenen die zelf zijn overgegaan uit de duisternis naar het licht. Twee studenten uit mijn groep (het derde studiejaar) waren moslem geweest en waren toen ze een jaar of vijftien waren christen geworden. Er was een jongen uit Tsjaad bij, dat straatarme land dat door oorlogsgeweld geteisterd is. Hij had in de oorlog een broer verloren, was zelf gewond geraakt, kon thuis niet goed terecht omdat zijn ouders gescheiden waren, maar u had zijn ogen moeten zien stralen toen hij zich uitte over de rijkdom die hij in de Here Jezus ervaart! Hij had maar één hartstocht: na zijn studie terugkeren naar zijn land,

om zijn volksgenoten met het evangelie bekend te maken.

Natuurlijk is niet héél het kerkelijk leven er zo fonkel-nieuw. Er zijn ook gelovigen die in een al wat langere christelijke traditie staan en die dan ook iets bedaagder overkomen. Ook klaagde men tegenover mij over de verslapping die hier en daar het gemeentelijk leven bedreigt: de eerste liefde is soms aan het verkoelen. Toch is het onmiskenbaar, dat de kerk zoals wij die gezien hebben een jongere en vitalere indruk maakt dan de gemeente van Christus in onze cultuur, stram en vermoeid als zij geworden is met zo'n lange geschiedenis achter de rug.

Kerkdienst

Voor al de kerkdiensten die wij in Bangui hebben bijgewoond accentueerden het verschil. Terwijl wij gewend zijn geraakt aan het inklimpen van gemeenten en een niet aflatend gevecht tegen matheid en ongeïnteresseerdheid, zijn de kerkgebouwen ginds alsmáar te klein en brengen de mensen het moeiteloos op om urenlang op ongemakkelijke banken zich te verheugen in de viering van het heil. We waren op een zondag te gast in een Baptisten-gemeente die 2800 leden telde en nog steeds groeide. Zo waren er de zondag tevoren 165 (!) mensen gedoopt, waarbij u moet bedenken dat er vier keer per jaar een doop-bediening plaats vindt. In het

lende redenen te noemen. De eerste heeft te maken met de evangelisatie onder intellectuelen. Een student – die net als heel wat kollega's van hem al een aantal jaren als predikant had gewerkt – had met het oog daarop dringend behoefte gekregen aan een theologische opleiding op academisch niveau. Hij had gemerkt dat zijn kerk, waarin de geloofskennis niet erg ontwikkeld was, vaak faalde in de communicatie met mensen die een hogere opleiding hadden gevolgd, met als gevolg dat die niet zelden terecht kwamen bij bv. de Roze-kruisers, waar veel dieper wordt nagedacht en men zijn intellectuele energie meer kwijt kan. Terecht vond deze student het onverdraaglijk, dat zo de dwaling onnodig een voor-sprong krijgt op de waarheid. Hij begreep heel goed dat het christelijk geloof allerm minst een intellectueel systeem is dat beter tot zijn recht komt naarmate men meer gestudeerd heeft; nee, het ging hem erom aan ontwikkelde mensen duidelijk te maken dat je de God van de bijbel ook met je verstand kunt liefhebben. Ik zou dit het *apologetisch* motief willen noemen (apologie = verdediging, vgl. Hand. 22:1); men gevoelt de behoefte aan een academische theologische opleiding als een wapen ter verdediging van het christelijk geloof tegen de aantijging, dat je een domkop moet zijn om ervoor gewonnen te worden.

Sectes

Daarnaast is er het *anti-haeretisch* motief (Haeresie = ketterij). Ook in Afrika bloeien de sectes namelijk welig. Er is een bonte verscheidenheid van meningen en praktijken, die allemaal voor christelijk doorgaan en waarvoor men vaak ook vrolijk naar de bijbel verwijst, maar die in werkelijkheid een zonderlinge mengeling zijn van waarheid en leugen, van christendom en heidendom. Het was opvallend, zoals de studenten geïnteresseerd bleken in de theologie van de oude kerk, die met een bewonderenswaardige krachtsinspanning heeft weten te onderscheiden tussen orthodoxie (rechte leer) en haeresie. Zij herkenden hun eigen strijdperk daarin! Ook om die reden is er dringend behoefte aan een gedegen theologische opleiding, om de argeloosheid te doorbreken ten opzichte van een evangelieverkondiging die geen evangelieverkondiging is.

Maatschappelijke betrokkenheid

Tenslotte is er te wijzen op het *maat-*

schappelijke motief. Tot nu toe heeft de kerk in zwart Afrika zich groten-deels afzijdig gehouden van het politieke, maatschappelijke en kulturele leven. Maar allengs komt men erachter, dat het evangelie ook die terreinen bestrijkt. Daardoor begint men de bijbel als het ware opnieuw te lezen: Gods Woord blijkt ook dingen te zeggen over het staatsbestel, over sociale gerechtigheid, over economie enz. Zo ziet de kerk zich voor de opgave gesteld om haar leden meer dan vroeger gebeurde te betrekken bij ontwikkelingen in de wereld waarin zij leven. Ook dat is een reden voor de predikanten om verder en dieper te studeren op het evangelie. Een van de redenen dat de theologie van Calvijn bij de studenten in goede aarde viel, is

dat juist Calvijn zoveel oog heeft gehad voor de betekenis van het evangelie voor het maatschappelijke leven. Maar met deze opmerking loop ik vooruit op wat later in deze artikelenreeks aan de orde zal komen. Eerst hebt u nog informatie tegoe over de manier waarop de FATEB in de hierboven geschetste behoefte voorziet. Daarmee hoop ik dan ook volgende keer verder te gaan.

G. v. d. Brink, Rotterdam

Pastorale Notities

De eenzaamheid doorbroken

Het stille sterven van „ons moe” (ze was en bleef Brabantse) duurde een week. Ze werd getroffen door een beroerte, raakte verlamd en kon niet meer spreken. Dikwijls zakte ze weg in een diepe slaap. Maar soms was ze wakker. We kregen dan de indruk dat ze volkomen helder was, maar zich afzonderde: afasie is een afschuwelijk lijden!

Hier dreigde diepe eenzaamheid.

Dr. Elizabeth Kübler-Ross schrijft daarover in „Lessen voor Levenden”, 1969, blz. 29 en 164.

Op de manier die zij aangeeft begonnen wij onze zieke vragen te stellen waarop ze met een nauw merkbare beweging van het hoofd positief of negatief antwoorden kon. Dat lukte voortreffelijk.

Lag moe lekker? Ja! – Had ze pijn? Neen! – Was ze bang om heen te gaan? Neen! – Bleef ze wel zeker van Gods beloften? Ja! – Zouden we samen bidden? Ja!

De eenzaamheid leek doorbroken.

Tot er op zeker moment een traan blonk in haar ogen: Was moe verdrietig? Ja! Maar waarom?

Verschillende mogelijkheden werden afgetast. Maar het was steeds Neen! Opnieuw dreigde er eenzaamheid.

We herinnerden ons toen het sterven van een lieve zuster uit onze gemeente, die in een niet al te diepe coma lag, drie weken lang. Haar kinderen zorgden ervoor dat de

ziekenkamer steeds gevuld bleef met gezang van psalmen en geestelijke liederen. Klonken die, dan was de zieke rustig en scheen zelfs blij. Was de cassette afgelopen, dan werd ze merkbaar onrustig en enigszins angstig. Dan zette de zuster weer een bandje op.

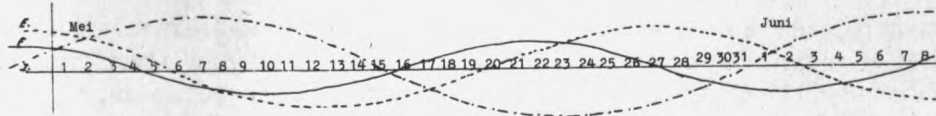
Zo deden wij. Eerst kwamen enkele psalmen, oude berijming. Toen lied 319 van Johannes de Heer: Als hier op aarde mijn werk is gedaan. Bij het refrein gebeurde het wonder: de steeds gesloten ogen gingen wagenwijd open en de lippen articuleerden stemloos de woorden mee: „O dat maakt mij – zalig en blij – als ik het Lam zie – geslacht ook voor mij!” Na het tweede vers herhaalde het zich nog een keer. Toen zonk de stervende weer weg in een diepe slaap.

Weer was de eenzaamheid doorbroken. Nu door psalmen en gezangen, machtig instrument van de Heilige Geest: Pinksteren op het sterfbed, Ef. 5:18, 19.

We kunnen mevr. Kübler-Ross nooit volgen in haar oosterse filosofieën. Maar we kunnen wel veel van haar leren. Bijvoorbeeld dat we nooit te gauw moeten denken dat een stervende niet meer aanspreekbaar is. In haar boek „Wat kunnen we nog doen”, 1974, blz. 44, vertelt ze van een stervende, van wie ieder dacht dat ze aan afasie leed, maar die bij het horen van haar lievelingsgezag ineens weer begon te praten. „Muziek is een verwaarloosde vorm van communiceren”, aldus Mevr. Ross. Dat geldt zeker voor onze psalmen en gezangen.

Boven de rouwkaart plaatsten we de woorden van ps. 71:23:

Mijn lippen zullen jubelen, wanneer ik U zal psalmzingen en mijn ziel, die Gij hebt verlost,

Levensritmiek

Het zal u zeker ook wel eens zijn overkomen, dat u het ene ongelukje na het andere had? U laat iets breekbaars vallen, u gebruikt per ongeluk een woord dat u niet had willen zeggen, of u bent geïrriteerd door iets, dat eigenlijk geen verhoogde bloeddruk waard is. Daar tegenover staan dagen, dat het ene succesje na het andere u in de schoot valt; dat u verbaasd staat over uw kunnen of uithoudingsvermogen. Er zijn spreekwoorden ontstaan over deze dingen: „een ongeluk komt zelden alleen” en „de duivel gooit ook alles op één hoop”. En spreekwoordengevenaant, dat ieder dezelfde ervaringen heeft.

Kunstenaars, schrijvers en wetenschappers kunnen hiervan meespreken. Soms begint een schilder of schrijver drie maal aan hetzelfde thema, maar het lukt niet. Later rolt het ene geslaagde werk na het andere uit zijn penseel of schrijfmachine. Wijlen D. E. C., die jaren lang waardevolle bijdragen in „De Reformatie” schreef, zei eens: als ik eenmaal de kolder heb schrijf ik een hele avond achter elkaar – en daarna kan ik wekenlang niets goeds produceren. En uitvinders kunnen eindeloos op een probleem studeren – tot de oplossing hun bij wijze van spreken in de droom toevalt.

Zakenlieden weten: als ze hun beaujour hebben moeten ze die gebruiken. Zit het mee, dan niet ophouden. Maar loopt het tegen – onderneem dan niets nieuws, of het wordt een strop.

—o—

Deze dingen komen natuurlijk niet toevallig; evenmin als honger en dorst toevallig komen. Er zijn ons enige ritmen ingeschapen, die we niet kunnen negeren; die we beter kunnen gebruiken. Al een eeuw geleden was men daar min of meer achter en in deze eeuw werd de kennis grondiger. Omstreeks 1940 werd ons levensritme in de psychologie zakelijk toegepast. Diverse lezers weten dit alles natuurlijk al lang, maar voor degenen die er nog weinig of niets van weten gaan we even door.

Vanaf onze geboorte wordt ons vitale vermogen door drie cyclussen geregeld. De langste cyclus is onze intelligentiecyclus, die zich in 33 dagen herhaalt in een opgaan, blinken en verzinken van ons denkvermogen. Op de helft van de periode gaan we door het dieptepunt, om in de tweede helft naar het optimum te klimmen.

De tweede cyclus is de gevoels- of emotionele cyclus, die het 28 dagen volhoudt: ons gevoelsleven neemt geleidelijk in kracht toe of af. We „kunnen er niet meer tegen” – of we merken dat we „er weer tegen kunnen”. U kent deze ervaring natuurlijk. Ook hier kruisen we de nullijn op vaste dagen.

De laatste bouwsteen in ons vitale leven heet de fysieke cyclus: de toename en afname van onze lichaamskracht. Deze cyclus heeft een looptijd van 23 dagen en brengt ons eveneens twee maal door de nullijn in een dalen en klimmen van onze krachten.

Waar deze drie cycli van groot belang zijn voor onze prestaties komt de vraag: treffen de drie hoogtepunten wel eens samen, zoals ze bij onze geboorte deden? Het antwoord kan luiden: dat gebeurt inderdaad en wel na $23 \times 28 \times 33$ dagen oftewel ongeveer op ons 58e jaar. Dan zijn alle drie hoogtepunten gelijktijdig aanwezig. Maar daar hoeft u niet op te wachten. Iedere 759 dagen, dus ongeveer elke 2 jaar, komen de fysieke en intelligentie-hoogtepunten (om maar een voorbeeld te noemen) gelijktijdig.

Daar komt nog dit bij: dat u niet op een hoogtepunt hoeft te staan om iets goeds te presteren. Ook wanneer u de nullijn gepasseerd bent en in de klim zit, kan al van een gunstige periode gesproken worden. Bovendien is het zeer wel mogelijk, dat diverse lijnen gelijktijdig en min of meer samen klimmen, hetgeen goede aspecten biedt. Trouwens: wat zijn 'goede' aspecten? Is uitademen minder belangrijk dan inademen? Alles moet op zijn tijd gebeuren. En juist het feit dat de drie perioden ongelijk van slingerduur zijn betekent, dat u zelden of nooit aan „het eind van uw latijn” bent; respectievelijk dat er steeds wisselende en verrassende krachten tot uw beschikking komen. Gebruik ze maar.

—o—

Hoe weet u nu uw levensritmiek vast te stellen, in kaart te brengen? Zoudt u over een lange periode dagelijks uw prestaties willen optekenen? Ja dat kan, al is het monnikenwerk.

Het kan ook eenvoudiger. Door uw levensdagen vanaf uw geboorte tot heden op te tellen en te delen door de drie cyclustijden: door 23, door 28 en door 33. Het overschot van elke deling geeft u de dag van de betreffende periode aan.

De dagen uws levens zijn gemakkelijk uit te rekenen. Voor wie daar enig been in ziet volgt hier een steuntje. Eerst neemt u de twee gebroken jaren: het eerste vanaf uw geboortedatum tot het eind van uw geboortjaar. Dan komen de dagen van het lopende jaar, vanaf 1 januari tot op de dag dat u het potlood op papier zet. Die twee cijfers telt u op.

Daarna telt u het aantal hele jaren tussen uw geboortjaar en het huidige jaar en vermenigvuldigt dat aantal met 365. Ook dat derde getal telt u bij. Eindelijk trekt u alle schrikeldagen af die, zoals u weet, om de 4 jaren komen. Als u de uitkomst hebt merkt u zo maar, dat de zon al wel tienduizend maal over u opging.

Dat cijfer – laten we een dertigjarige als voorbeeld nemen – kan 10.950 dagen zijn. U deelt die 10.950 dagen achtereenvolgens door

- 23 – dat gaat 476 maal en er resten 2 dagen,
- 28 – dat gaat 391 maal en er resten 2 dagen,
- 33 – dat gaat 331 maal en er resten 27 dagen.

Om die *restcijfers* gaat het. De fysieke cyclus, laten we zeggen de lichaamskracht, staat op de 2e dag na zijn hoogtepunt. Dat wil zeggen: is net door het optimum gegaan en op weg naar de nullijn. De krachten zijn nog volop aanwezig.

De emotionele cyclus, laten we zeggen ons gevoelsleven, staat ook op de 2e dag na zijn optimum, is nog best bruikbaar.

De intellectuele cyclus is intussen op zijn 27e dag na zijn optimum: is juist door de nullijn en klimt naar zijn optimum. Alles bijeen genomen is die 10.950e dag een erg gelukkige dag om rij-examen te doen, of een lezing te houden of een nieuw denkbeeld uit te voeren.

—o—

Zo zijn er natuurlijk eventueel onfortuinlijke dagen in uw leven. De gelukkige dagen moet u uitbuiten en plukken. Op de onfortuinlijke niet zenuwachtig doen, ongelukken maken – maar kalm aan doen en dubbel opletten. Op een erg fortuinlijke dag neemt u een vel ruitjespapier, trekt een nullijn en zet uw drie cycli uit als drie ongelijke curven die evenveel rijzen als dalen, op gezette tijden. U zult dan merken, dat het terug-

vallen van de ene cyclus vaak wordt opgegeven door het rijzen van de andere elementen. Het is een wisselend en boeiend spel, naar een vast stramien opgesteld. En hebt u de curven eenmaal voor een maand uitgezet, dan kunt u de figuur met weinig moeite bijhouden in volgende maanden.

Wat hebt u eraan? Niet alleen dat u er op attent bent dat enige teleurstelling (eventueel neerslachtigheid) geheel adrem is en u niet hoeft te ontmoedigen.

Ook dat de dagen waarop alles 'meevalt' gegeven werden om benut te worden. Er is net zo weinig hocuspocus bij als bij onze honger, onze dorst, onze slaap en ons verfrist ontwaken. Alle dingen hebben hun gezette tijd, zei de Prediker.

Maar ook blijkt waarom twee mensen soms zo verrassend goed kunnen samenwerken: wanneer hun curven geheel of gedeeltelijk samenvallen! En om u een voorbeeldig geheimpje toe te vertrouwen: het bleek schrijver dezes dat zijn curven en die van H.M. precies tegenovergesteld liggen. Bijgevolg: wanneer de een het „niet meer ziet zitten” dan is de ander juist vol goede moed, of kracht, of meevoelen of inspiratie.

Waarom wij vragen: is het voorgaande nu dom cijferwerk – of is het een stukje levenskunst?

worden als een mens

*de tweede Adam
helpt je langzaam maar zeker
mens te worden*

oude vrouw, biddend voor het eten

*hoe hoort ze haar Heer –
in spijs en drank antwoord Hij;
nog even wachten en
ze is kind aan huis
schuift bij aan Zijn tafel*

Vader

*Dat is een Vader!
een slang oprapen
toch geeft Hij een Vis.*

C. v. B.

Liturgische Werkgroep, Eindhoven

Het Liedboek

Lied 434

Dit Lied kan gerekend worden tot „één der meest verbreide kerkliederen ter wereld. In ons land was het al lang algemeen bekend in een vertaling van J. J. L. ten Kate. Deze vertaling was wel zeer vrij en eigenwijs. Vandaar dat men zich aan deze nieuwe bewerking heeft gezet. De dichter van het oorspronkelijke lied (Neander) was als gereformeerde een psalmzinger. Hij wist dus hoe in de psalmen de andere volken telkens worden opgeroepen om den Heer te prijzen tezamen met Israël (Comp. p. 982).

Vergelijking van deze tekst met die van het overeenkomstige gezang in de Hervormde bundel – 1938 toont duidelijk de grote verbetering. Ook t.o.v. het Duitse origineel blijkt, in tegenstelling met voorgaande liederen b.v. 431 en 432 een hoger niveau te zijn bereikt. Strofe 5 vertoont een drukfout in de laatste regel: het woordje 'adem' moet zijn 'ademt'. (Gebleken is inmiddels dat in later verschenen liedboeken correctie is aangebracht.

De melodie is goed en algemeen bekend.

Tekst: 3; melodie:3.

Lied 435

„De dichter van dit Lied wordt gerekend tot een van de interessantste en radicaalste vertegenwoordigers van het Duitse Piëtisme”. (Comp. p. 984). Toch geeft de inhoud daar o.i. weinig blijk van. Het bijbelse thema van de vrijheid naar Romeinen 8 is hier uitdrukkelijk aan de orde gesteld. Het hele lied geeft trouwens een uitwerking te zien van Paulinische notities: „Alleen in gebondenheid aan Jezus Christus zullen wij de vrijheid binnengaan. Hij zal ons niet in de gevangenis laten, – dat is de laatste zekerheid van dit onconventionele lied”. (Comp. p. 985).

De zin uit strofe 4: „Werp de duivelen bij ons uit” is mogelijk iets te sterk gezegd. Er is een goede selectie gemaakt uit het oorspronkelijk uit 11 strofen bestaande Duitse lied.

De eenvoudige en opgewekte melodie is zeer populair geworden, ze wordt aangetroffen in tal van 18e en 19e-eeuwse bundels. Het tempo moet niet te snel worden gekozen.

Tekst: 3; melodie:3

Lied 436

De bewerking van het origineel tot dit Lied heeft niet een gelijkwaardig resultaat opgeleverd. De tekst is belangrijk verzwakt: de 2e regel van strofe 2 is niet mooi: „want Hij houdt, – dat staat geschreven –”; de 1e regel van strofe 3 is

wat zoet-romantisch, terwijl de 5e regel niet goed aansluit bij de 4e regel. Opvallend is dat het persoonlijke 'mij' in de laatste 3 strofen zo sterk naar voren komt. En dat is merkwaardig wanneer bedacht wordt dat de dichter van het origineel van oordeel was „dat al dat gedweeep over de belevenissen van binnen maar een verduistering was van de eenvoudige bijbelse waarheid zoals Luther die had hervonden, dat een mens leeft van genade en niet van gevoel. In die stemming is ook dit lied geschreven”. (Comp. p. 987).

De melodie is in de loop der tijden nogal gevarieerd in 't bijzonder wat de laatste regels betreft. „Men zou geneigd zijn te zeggen: iedere componist of organist heeft er zijn variatiewoede op gekoeld. De bekoorlijkheid van deze melodie zal voornamelijk gelegen zijn in de afwisseling tussen op- en neergang”.

Tekst: 2; melodie:3.

Lied 437

Ook bij dit Lied blijkt de bewerking zwakker dan het origineel. Zo is b.v. de 3e regel van strofe 2: „dan doe ik vrolijk wat Gij vraagt”, o.i. een tamelijk vlakke uitdrukking. Het lied heeft een enigszins piëtistische inslag, hoewel minder specifiek dan van een der dichters van het Duitse Piëtisme zou kunnen worden verwacht. Bij de slotregel van strofe 1 kan verwezen worden naar Matth. 19:28.

De melodie is dezelfde als van lied 168.

Tekst: 2; melodie:3

Lied 438

Een goede aanvulling op de voorgaande Duitse liederen geeft dit Lied. Vergeleken met het 'zware' accent van deze gezangen is dit van oorsprong Engelse lied 'lichtvoetiger' van karakter. Het onderwerp „dat de kerk op aarde verbonden is met de kerk in de hemel en dat die verbintenis zelfs beleefd kan worden, komt in dit lied aan de orde en dat niet op een romantisch – 19e eeuwse wijze en ook niet rationalistisch, maar vol van kinderlijke gevoeligheid. De dichter beleeft hoe hij in 't paradijs wordt opgenomen (de 'ik-vorm' in strofe 1) en daar treedt in de gemeenschap der zaligen en van daaruit komt de dichter op het meervoud ook van de mensen die nog op aarde zijn in de laatste strofe”. (Comp. p. 990). De bijbelse achtergrond is duidelijk: Hebr. 12 en eveneens Hebr. 6:10-12.

De melodie is erg mooi en niet moeilijk.

Tekst: 3; melodie: 3

Lied 439

Ofschoon dit Lied wel goede elementen bevat, (strofe 2 en 3 zijn o.i. wel aanvaardbaar) achten we het in zijn totaliteit niet acceptabel. Daarvoor is het te piëtistisch van karakter, terwijl ook de gezwollen taal de motieven voor afwijzing nog versterkt.

„Van de velen, in wie het piëtistische réveil de dichter heeft gewekt, is Rich-ter zonder twijfel de belangrijkste” (Comp. p. 991).

„Hij behoorde tot de begaafte dichters van het Luthers Piëtisme. Zijn bekendste lied (waarvan lied 439 de vertaling is) weerspiegelt duidelijk het geestelijk klimaat waarin hij leefde. Het is beschouwend en bezingt het inwendige leven meer dan de bron waaruit het gevoed mag worden” (Dr C. P. van Andel „Tussen de regels”, p. 114). Het oordeel van Prof v. d. Leeuw sluit goed hierbij aan: „Een kerklied is dit gedicht in 't geheel niet. Hier spreken de lieden van het conventikel. Maar hier spreekt niet de kerk”. (Comp. p. 994).

„De melodie karakteriseert dit piëtistische lied op verrassend schone wijze.” Het zou een gedicht op de melodie genoemd kunnen worden. Jammer voor de mooie melodie die verdwijnt bij de afwijzing van dit lied.

Tekst: 1; melodie:3.

Lied 440

Dit Lied is in „zijn oorspronkelijke gedaante een typisch specimen van piëtistisch, aan het extatische grenzend, spreken, zoals dit met name in de kring rondom Zinzendorf beoefend werd”. (Comp. p. 996). Toch spreekt dit in deze vertaling, waarin overigens maar 4 van de oorspronkelijke 10 strofen zijn opgenomen niet zodanig dat er bezwaren rijzen. Mogelijk houdt dit mede verband met het feit dat de vertaling uit drie bronnen afkomstig is en wel twee strofe 2 en 3 uit de vorige eeuw en de andere van de dichter – vertaler van nu. Uit een vergelijking van de vertaling van de strofen 1 en 4 met het origineel, blijkt de bewerking juist het kenmerken van het lied van Rothe te hebben weggelaten, nl. dat ons heil ankert in de wonden van Christus. (van Andel a.w. p. 118).

De bekende melodie is dezelfde als van de liederen 297 en 314. „Het lied vraagt een rustig tempo, zoals men dat placht aan te houden in de tijd van ontstaan der melodie; daarmee komt men de bedoeling van de (vermoedelijke) componist ten aanzien van de gemeentezang het dichtst nabij”, (Comp. p. 998).

Tekst: 3; melodie:3.

T. Hoekstra, Zwolle

Boek- besprekingen

Een teken voor onderweg is een verzameling gedichten en liederen over de doop, samengesteld door Kees van Baardewijk en geïllustreerd door Rein-
tje Venema. Uitgever is Buijten en Schipperheijn, de prijs is f 15,90.

Het is een keurig verzorgd boekje, mooi gebonden, goed gedrukt en de tekeningen geven er een eigen cachet aan. Er komen gedichten in voor van bekende schrijvers als Revijs, Barnard, Muus Jacobse en Ad den Besten; ook Hanna Lam, IJskes-Kooger en Geert Boogaard zijn vertegenwoordigd. Maar ik kom ook namen tegen die ik (misschien tot mijn schande?) absoluut niet ken. Het samenstellen van een bloemlezing heeft altijd iets persoonlijks, maar ik vermoed dat de meeste lezers de keuze zullen waarderen. Eigenlijk heb ik maar tegen één opgenomen gedicht bezwaar omdat de kwaliteit beneden de maat is, namelijk Volwassendoop van M. Koffeman-Zijl. Voor het overige kan ik zeggen: van harte aanbevolen, een heel mooi geschenk voor ouders bij de doop van hun kind.

De avond komt, blijf ons nabij is ook een bloemlezing, samengesteld door Van Baardewijk. Het is een uitgave van Van den Berg in Kampen en het kost f 8,-. De inhoud bestaat uit „avondverzen”. Ook hier weer bekende en minder bekende namen: Revijs, Gezelle, Beets, De Mérode, Jaap Zijlstra en Nel Benschop, een heel gemengd gezelschap dus en daar komen dan nog wel enkele andere bij. Ik kan de keuze van deze gedichten minder waarderen dan die in de bloemlezing, hiervóór genoemd, maar ja, smaken verschillen, en ik ben nu eenmaal nogal kritisch wat poëzie betreft. Wie van eenvoudige gedichten houdt die niet te veel inspanning vragen, kan bij deze bloemlezing aardig terecht.

Afgestaan werd geschreven door Piet Schriemer. De inhoud bestaat uit gedachten die als „gedichten” worden gepresenteerd. Ik neem het begin van de bundel over:

Mijn gedachten, die
nu woorden zijn
heb ik vaak
aarzelend geschreven
't was moeilijk, Heer
ze af te staan, en
zoveel
prijs te geven.

Beschermen kan ik
hen niet meer
ik weet niet
waar ze zullen gaan
maar laten het dan
woorden zijn
die ieder kan verstaan.

Schrijf dat nou eens gewoon achter elkaar op: wat blijft er dan nog aan poëzie over? En waarom was het zo moeilijk die opgeschreven gedachten „af te staan” en waarom is er sprake van ze „prijs te geven”?

De wens dat de woorden voor ieder te verstaan zijn, gaat vast en zeker in vervulling want ik kan me haast niet voorstellen dat iemand die deze bundel leest moeite heeft met het begrijpen. Maar poëzie is dit niet! We lezen over de vragen, de twijfels, de pijn van een mens-kind, ook over zijn geloof en zijn houvast, maar nergens word ik getroffen door een verrassende vondst, een originele manier van uitdrukken. Ik kan me voorstellen dat zo'n bundeltje circuleert in de kring van familie en bekenden van de schrijver en dat het daar waardering ontmoet. Maar wie als buitenstaander dit leest, zal er vermoedelijk zelden echt door geboeid worden. Het boekje is erg mooi uitgegeven door Vijlbrief in Haarlem.

De schrijver heeft het niet onverdienstelijk zelf geïllustreerd. Prijs f12,50.

Van de souterliedekens tot Marnix: stromingen en genres binnen de letterkunde der hervorming in de zestiende eeuw. Een knap stuk werk van dr J. de Gier, uitgegeven bij Kok in Kampen, prijs f 28,75. Het boek heeft 6 afdelingen waarin achtereenvolgens aan de orde komen: Ontstaan en ontwikkeling der Reformatie; Het grensgebied van Rome en Reformatie; Poëzie der Dopers; Het schriftuurlijk lied der Calvinisten; Psalmberijmingen; Geuzenliederen.

Wie interesse heeft voor de ontwikkeling van het geestelijk lied, zal zeker profijt van dit boek hebben. En daarbij denk ik aan een ruim publiek.

De schrijver heeft beknopt de belangrijkste zaken uit de (kerk-)geschiedenis vermeld en daarbij heeft hij ook allerlei minder bekende zaken als martelarenboeken naar voren gehaald. Dat hij het verschil tussen Luther en Calvijn niet in vijf zinnen uit kan leggen, is hem niet kwalijk te nemen, maar hij heeft wel in een kort bestek een duidelijke schets gegeven van de ontwikkeling, de groei, van de reformatie. De lezer die voor bepaalde details ontvankelijk is, kan ook nog eens grinniken als hij leest dat in 1540 Psalm 150 gezongen werd op de melodie van: „De bruid wou niet naar bed”. En we tobben al vierhonderd jaar met de vraag wat nu wel en wat niet in de kerk gezongen mag worden; in elk geval werden destijds afgewezen „gezangen dewelke in de Heilige Schrift

niet worden gevonden", maar dat hield wel in dat men zich niet tot de Psalmen hoefde te beperken. En men hield ook rekening met het feit dat niet iedereen de nieuwe ontwikkelingen zo vlot kon volgen: in 1581 werd aan de kerken van Overijssel toegestaan een boekje te maken met twaalf gemakkelijke psalmen en enkele uit het Duits vertaalde liederen „om alzo de boeren aldaar te gewennen tot gebruik der psalmen Davids". Die liederen moesten wel verdwijnen, maar men was een beetje soepel ten opzichte van de blijkbaar wat trage bevolking aan deze kant van de IJssel. Als ik zoiets lees, denk ik: Wat is geschiedenis toch een leuk vak!

O. Mooiweer, Enschede

Boekbesprekingen

„Een eenvoudige CATECHISMUS" – Kort Begrip der Christelijke Religie door H. Faulkelius, bewerkt door *ds J. van Amstel*.

Derde, herziene druk – Buijten en Schipperheijn, Amsterdam 1987 – 31 pag. – prijs f3,35 (getallenprijzen op aanvraag).

We zijn blij met de vernieuwde uitgave van dit fijne boekje.

De auteur heeft het Kort Begrip hier en daar gewijzigd en aangevuld. Hij is daartoe gekomen toen hij naast dit Kort Begrip nog eens de Heid.Catechismus legde. Het is een duidelijk en overzichtelijk geheel geworden. De hoofdpunten van de gereformeerde leer staan hier op een rijtje.

Zelf hebben wij dit geschrift met toevoeging van enkele eigen randnotities met plezier gebruikt om hen, die van buiten de kerk kwamen, in te leiden in de rijkdom van christelijke religie. We zijn collega Van Amstel hartelijk dankbaar voor de dienst, die hij ons als catecheet in dat opzicht bewezen heeft en willen dit keuring uitgegeven boekje dan ook hartelijk aanbevelen!

„Opbouw" in de vakantie

In deze maand zal „Opbouw" niet verschijnen op de vrijdagen 17 en 31 juli. Daarna verschijnt het blad weer elke week.

de redactie

G. C. Tromp – BIDDEND ONDERWEG – Over gebedsvormen en de praktijk van het bidden – serie Pastorale Handreiking nr. 43 – Uitgave van J. N. Voorhoeve, Den Haag – 186 pag. – Prijs f27,90.

Het gebed komt in het leven van de mens soms op de tocht te staan. De invloed van de dingen van de dag, de presie van de moderne media etc. werken daaraan mee. Ds Tromp heeft in dit boek een handreiking willen bieden. Hij besteedt daarom aandacht aan allerlei gebedsvormen en heeft zich vervolgens verdiept in de zin van meditatie en contemplatie. Tenslotte heeft hij zich bevestigd op het gebied van mystiek en bevinding. Het boek is doorspekt met allerlei citaten. Van verschillende Bijbelgedeelten wordt een uitstekende exegese gegeven. Terecht wordt geponeerd, dat we bij de Vader in het gebed niet aankloppen als zwerver, maar als kinderen met rechten getuige het Doopsformulier. Wanneer gesteld wordt, dat het Onze Vader het enige gebed is, dat de Joden met ons kunnen meebidden, menen we hierachter toch een vraagteken te moeten plaatsen. De eenheid tussen God en Jezus Christus maakt het onmogelijk de naam 'God' anders in te vullen dan Christus heeft gedaan.

Zo zijn er nog wel enkele dingen waar bij wij een kritische kanttekening zouden willen maken. We willen het echter bij het bovengenoemde laten. Dit boek is de moeite van het lezen en bestuderen ten volle waard!

Kerknieuws

Jeugdweekenden – Hoor je erbij?

De stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk organiseert weer twee jeugdweekenden, beide van vrijdagavond tot zondagmiddag. Het eerste weekend hopen we te hebben in het l'Abri-huis te Eck en Wiel, van 28 tot 30 augustus. Het tweede van 18 tot 20 september in 'Het Campveld' in 't Harde.

Het thema is 'Hoor je erbij?'

In het licht van de Bijbel willen we na gaan, wat het betekent om bij een gemeente te horen. Hoor je er echt bij, en betekent dat iets voor je? Wat kan de gemeente voor jou en wat kan jij voor de gemeente betekenen?

Misschien wil je hierover eens met an-

Kolofon

Redactie:

T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. J. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. K. Muller
Ds. E. R. Postma
M. J. F. van der Wal

Adres van de redactie:

Ds. K. Muller, Oude Veenscheiding 15, 8446 LC Heerenveen. Tel. 05130-20476.

Kerknieuws/Uit breder kring:

M. J. F. van der Wal, Brugakker 60-17, 3704 RA Zeist. Tel. 03404-61525.

Abonnementen en ledenadm.:

Postbus 84, 3956 ZS Leersum. Telefoon 03434-54288. Gironummer 404945 t.n.v. Geref. Persvereniging Opbouw.

Lidmaatschap Persvereniging:

Aanmelding door overschrijving van min. f25,- contributie.

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs

(bij vooruitbetaling):
f50,- per jaar of f26,50 per half jaar. Voor studenten f40,- per jaar. Buitenland f70,- per jaar of f95,- per luchtpost.

Advertentieprijs:

45 ct. per mm. Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen", Nooitgedacht 3, 3701 AL Zeist. Telefoon 03404-22452. Postbus 244, 3700 AE Zeist.

deren van gedachten wisselen, tijdens een weekend waarin ook ruimschoots plaats is voor ontspanning.

Wie wel zin heeft in zo'n weekend kan zich opgeven bij D. van der Molen, Socratesstraat 58, 7323 PG Apeldoorn (055-664609). Deelname kost f50,- en van wie mee wil vragen we f10,- als voorschot. Giro: 5180291 ten name van N.G.J. weekend.

Correctie

In het artikel „In Memoriam Douwe Jan Buwalda" (Opbouw no. 24) is er ergens het woordje 'niet' uitgevallen, waardoor vanzelfsprekend het tegenovergestelde werd afgedrukt van hetgeen de bedoeling was!

De desbetreffende passage luidt, (ook grammaticaal) gecorrigeerd, aldus:

Hoe krachtig werkt dit gnostische motief de eeuwen door! In onze tijd in de banaalste vorm bij jan-en-alleman, die God van alle kwaad de schuld geeft, zowel als in de verfijnde literaire of koel afrekenende vorm van de elites, het gevaarlijke terrein van de theologie niet uitgezond. Want ook manifesteert de gnostiek zich in de pseudo-christelijke vorm, waarin niet de Christus der Schriften, maar een valse christus het met zijn 'liefde', die niet uit God is, opneemt tegen de „god van het Oude Testament". Evangelie tegenover wet.

„Vertrouw op den HERE met uw ganse hart
en steun op uw eigen inzicht niet.”

Spreuken 3 : 5

Op 3 juli j.l. mochten onze geliefde ouders en grootouders

CORNELIS VAN DER LINDEN
en
MARIA VAN DER LINDEN-EUSER

gedenken dat zij 45 jaren getrouwd zijn.
Wij hebben dit feest met hen in familiekring gevierd.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen:

Leiderdorp: Hannie van Wolfswinkel-van der Linden
Hans van Wolfswinkel
Onno, Krista, Paula
Oude Hâske: Margriet van der Kooy-van der Linden
Jaap van der Kooy
Herman, Lisette, Folkert
Hoevelaken: Mieke Wilcke-van der Linden
Piet Hein Wilcke
Edo, Marije
Hanmer Springs: Corrie Scrivener-van der Linden
(Nieuw Zeeland) Graeme Scrivener
Ruben, Marcel, Simone
's-Gravenhage: Els Poleij-van der Linden
Han Poleij
Paul, Marlies, Ellen
Barendrecht: Ada Koedoot-van der Linden
Bert Koedoot
Mirjam, Liesbeth, Inge
Maassluis: René van der Linden
Mieke van der Linden-Blom
Cor, Rianne, Anton

3 juli 1987

Pruimentuin 12, 2991 TP Barendrecht

„Wie in Mij gelooft,
zal leven,
ook al is hij gestorven.”
Joh. 11 vers 25

Na een leven in dienst aan Hem gewijd, heeft de HEERE tot Zich
genomen, mijn geliefde, zorgzame man

BEREND GEUCHIES

op de leeftijd van 77 jaar.

M. Geuchies-Kok

6 juli 1987
de Vree 18
8191 JE Wapenveld

Gelegenheid tot het tekenen van het condoleantieregister op
vrijdag 10 juli a.s. vanaf 13.30 uur in de hal van het gebouw der
Ned. Geref. Kerk, Kanaaldijk 57, waarna de mogelijkheid wordt
gegeven om afscheid te nemen.

Hierna kunt u de dienst van Woord en Gebed bijwonen, aanvang
14.00 uur, waarna de begrafenis zal plaatsvinden.

Liever geen bezoek thuis.

Geen bloemen.

U hoeft er
niet
(volledig)
achter te staan
om er (toch)
voor te zijn.

Neem zelf een abonnement

☐ kennismakingsnummers

☐ abonnement

Naam:

Adres:

Postcode en plaats:

Sturen naar: Administratie Opbouw (zonder postze-
gel) Antwoordnummer 38, 3940 ZD Leersum.

**Opbouw
voor mij**

Doch wij willen u niet onkundig laten broeders
wat betreft hen, die ontslapen,
opdat gij niet bedroefd zijt, zoals de andere
mensen, die geen hoop hebben.

1 Thess. 4 vers 13

Hoden heeft de HEERE uit ons midden weggenomen onze
emeritus-dienaar des Woords

Ds B. GEUCHIES

op de leeftijd van 77 jaar.

Moge Gods goede Vaderhand zijn vrouw ondersteunen en
sterken.

Wij willen D.V. op vrijdag 10 juli in een dienst van Woord en
Gebed gedenken wat hij in 28 jaar heeft betekend voor de
gemeente van Wapenveld. Aanvang dienst om 14.00 uur, waarna
de begrafenis zal plaatsvinden.

Namens de kerkeraad,
Ds L. W. G. Blokhuis, praeses
J. Buter, scriba

Wapenveld, 6 juli 1987

Ik ben de opstanding en het leven:
wie in Mij ge'looft, zal leven, ook
al is hij gestorven en een ied'ar,
die leeft en in Mij gelooft, zal
in eeuwighe'd niet sterven.

Joh. 11-25

In dit geloof dat hij ons voorhiel en voor leefde overleed:

Ds B. GEUCHIES

Dankbaar zijn wij voor de diensten die hij na zijn emeritering,
voor de kerk van Heerde heeft gedaan.

Namens de Ned. Geref. Kerk te Heerde,
praeses Ds T. Baron
w.n. scriba J. D. Frelink

Uit onze kring is weggenomen onze vriend en broeder

B. GEUCHIES

Wij zullen zijn eenvoudige trouw en zijn bezonken wijsheid
missen.

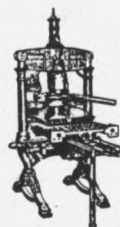
Moge de HEERE zijn vrouw troosten en bijstaan.

Zijn collega's en hun échtgenotes:

Tj. Baron, Heerde
L. W. G. Blokhuis, Wapenveld
P. Dekker, Ermelo
N. 't Hart, Ermelo
J. D. Houtman, Apeldoorn
J. C. Janse, Ermelo
G. van Keulen, Wezep
H. J. van der Kwast, Heerde
W. van der Lingen, Heerde
A. J. Moggré, Ermelo
H. van Ommen, Hattum
H. C. Overeem, Dieren
C. A. Versluis, Ermelo
A. de Vries-van Dijk, Elburg

6 juli 1987

BIJ GEBOORTE- EN HUWELIJKSKAARTEN
ONTVANGT U EEN AARDIGE ATTENTIE.

drukkers sinds 1901

Drukkerij „Steenbergen”

Nooitgedacht 3 - 3701 AL Zeist - Tel. 03404-22452
Gevestigd sinds 1901

*Boeken, Periodieken en
Handelsdrukkerij*